

REGIONALE ENERGIE VISIE
NOORD-LIMBURG

'In 2050 is Noord Limburg een fossiel energieonafhankelijke regio met een economisch gezonde woon-, werk- en leefomgeving, die geschikt is voor toekomstige generaties.'
'Woningen zijn energieproducenten. Met schone energie produceren woningen de eigen energiebehoefte in de regio Noord Limburg.'

'Energietoerisme is booming. Aantrekkelijke energielandschappen zorgen voor een nieuwe beleving van de regio Noord Limburg.'

'Bedrijven functioneren energie-effectief. Laag energieverbruik en eigen opwekking creëren toekomstwaarde voor ondernemers in de regio Noord Limburg.'

'Het landschap kent een nieuwe dimensie. Het opwekken van schone energie voegt een nieuwe dimensie toe aan de diversiteit aan landschapstypes in de regio Noord Limburg.'

Samenvatting

De groeiende wereldbevolking, klimaatverandering, milieuvervuiling en het opraken van fossiele brand- en grondstoffen zorgen voor nieuwe wereldwijde uitdagingen. Het huidige energieverbruik heeft hier een prominente rol in. Het is nu noodzaak om de fossiele energiebronnen te gaan vervangen voor hernieuwbare.

De ambitie van de regio Noord Limburg is:

‘Het creëren van een fossiel energieonafhankelijke regio met een economisch gezonde woon-, werk- en leefomgeving, welke geschikt is voor toekomstige generaties.’

De regio onderschrijft de volgende doelen voor 2030:

- 35% energiebesparing hebben gerealiseerd voor 2030;
- 30% duurzame energie opwekking voor 2030.

In 2012 was het aandeel duurzame energie in Noord Limburg 1,5%. Om de doelstellingen voor 2030 te halen zal de regio alle zeilen bij moeten zetten. Voor kleinschalige duurzame opwek ligt de focus op zonne-energie en warmte koude opslag. Deze is redelijk gebouw gebonden en vraagt vooral een stimulerende rol van de overheid. Voor grootschalige duurzame opwek is vooral zonne-energie, windenergie en aardwarmte effectief.

Vanuit een theoretische benadering is gekeken hoeveel van elke energiebron nodig is voor een energiemix van zonne- (50%), windenergie (25%) en aardwarmte (25%). Voor de regio Noord Limburg betekent dit in 2030: 915ha aan zonnepanelen, 19 diepe aardwarmtebronnen én 60 windturbines.

Inzetten op energiebesparing is cruciaal voor het halen van deze aantallen ha, bronnen en turbines. Besparen we geen energie, dan worden er dit nog veel meer. Om dit te voorkomen zijn bedrijven belangrijke stakeholders. Van de totale energievraag gaat 80% naar hen. Met name de bestaande bedrijven zijn van groot belang om de energiedoelstellingen te behalen. Nieuwbouw moet al voldoen aan strengere energie-eisen. Dit laatste geldt overigens ook voor huishoudens.

Om dit allen te realiseren zijn er drie strategielijnen geformuleerd. Hierin heeft de samenleving ook een rol. De energietransitie is namelijk van iedereen.

1. draagvlak en bewustwording
2. bovengrondse ruimtevraag energie
3. energie verbruik bedrijven, huishoudens, enz

De strategielijnen worden verder uitgewerkt, ook in termen van benodigde capaciteit en middelen. Dit doet de regio Noord Limburg na vaststelling van deze visie. Vertrekpunt bij deze uitwerking is een evenredige verdeling van capaciteitsinzet en benodigde middelen over de betrokken actoren.

Inleiding

Deze regionale energievisie geeft een richting over te behalen doelen binnen het thema Energie door het maken van regionale afspraken. Daarnaast wordt ook de rol van de regio en individuele gemeenten besproken. Tevens formuleren we strategielijnen.

De ambitie van de regio Noord Limburg is:

‘Het creëren van een fossiel energieonafhankelijke regio met een economisch gezonde woon-, werk- en leefomgeving, welke geschikt is voor toekomstige generaties.’

Voor de korte termijn vertalen we dit naar de regionale doelstellingen, overgenomen uit het Nationaal Energieakkoord uit 2013:

- een energiebesparing van 1,5% per jaar;
- 14% duurzame energie opwekking in 2020.

Binnen enkele jaren is het jaar 2020 al bereikt. De regio vindt het belangrijk om een verdere doorkijk te maken dan dit jaar. De regio onderschrijft t.o.v. de volgende doelen voor 2030:

- 35% energiebesparing hebben gerealiseerd voor 2030;
- 30% duurzame energie opwekking voor 2030.

Aanleiding

De groeiende wereldbevolking, klimaatverandering, milieuvervuiling en het opraken van fossiele brand- en grondstoffen zorgen voor nieuwe wereldwijde uitdagingen. Samengevat zijn er drie uitdagingen: (1) het tegengaan van klimaatverandering; (2) het aanpassen aan het veranderende klimaat; en (3) het opraken van fossiele grondstoffen.

Het huidige energieverbruik levert hier een substantiële bijdrage aan. Het gebruik van fossiele brandstoffen voor energieopwekking zorgt er zowel voor dat deze grondstoffen opraken alsook dat het klimaat verandert.

Het is nu noodzaak om de fossiele energiebronnen te gaan vervangen voor hernieuwbare. Doorgaan op de huidige manier leidt ertoe dat de fossiele brandstoffen opraken en de gevolgen van klimaatverandering groter worden.

Daarnaast versterken geopolitieke spanningen en schommelende prijzen van grondstoffen de wens om onafhankelijk van fossiele brandstoffen te zijn. Ook de vervuiling door fossiele brandstoffen op o.a. de luchtkwaliteit heeft een negatief effect op de gezondheid van de mens en mag niet onderschat worden.

Reden genoeg om de CO₂-uitstoot te verminderen. Dat moet bereikt worden met energiebesparing en energieopwekking uit hernieuwbare bronnen. Een extra uitdaging voor verduurzaming is dat de energiebehoefte stijgt. We verbruiken bijna 12 procent meer energie dan in 1990 en de verwachting is dat dit alleen maar toeneemt. Enkele ontwikkelingen hierin zijn:

- Een belangrijke verklaring ligt in de digitalisering van onze samenleving. We gebruiken meer elektrische apparaten dan ooit en met intensiever gebruik van computers in hun bedrijfs- en productieprocessen verbruiken ook bedrijven meer en meer energie.
- Waar mobiliteit nu goed is voor bijna een kwart van de energievraag, krijgt deze met de opkomst van de elektrische auto een sterke impuls. Bij volledige overgang op elektrisch rijden is de energiebehoefte voor mobiliteit 1,5 tot 3 keer zo hoog.

- Ook demografische ontwikkelingen beïnvloeden de energiebehoefte. Met de toename van het aandeel eenpersoonshuishoudens stijgt namelijk het energiegebruik. Voor hetzelfde aantal mensen worden meer huizen warm gestookt. Vergrijzing heeft daarbij een nog verder versterkend effect. Naast dat dit de toename van het aandeel eenpersoonshuishoudens voedt, verbruiken ouderen ook nog eens relatief veel energie. Vooral voor 75-plussers geldt dat zij een hogere kamertemperatuur wensen om comfortabel te zijn en vaker thuis zijn dan jongere leeftijdsgroepen.

De energietransitie is daarmee een alomvattende en uitdagende maatschappelijke opgave. Genoeg aanleiding voor overheden om de afgelopen jaren op verschillende niveaus akkoorden af te sluiten of ambities uit te spreken om te verduurzamen; van het Klimaatakkoord in Parijs tot het Energieakkoord in Nederland tot regionale en lokale energieakkoorden of doelstellingen om in het jaar 'X' klimaatneutraal te zijn.

Voor Noord-Limburg is voorliggende regionale energievisie opgesteld. De ambitie is daarbij om uiteindelijk een fossiel energieonafhankelijke regio te creëren.

Nationaal Energieakkoord voor Duurzame Groei 2013

In september 2013 tekende meer dan 40 organisaties in Nederland het Energieakkoord voor Duurzame Groei. In heel Nederland verbinden organisatie zoals de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke en financiële instellingen zich hiermee aan deze maatschappelijke opgave.

In het akkoord staan breed gedragen afspraken over energiebesparing, schone technologie en klimaatbeleid. Het uitvoeren van het energieakkoord heeft op diverse aspecten een positieve invloed. Zo ontstaat er een schone werk- en leefomgeving, een schone en betaalbare energievoorziening, werkgelegenheid en economische groei.

Het akkoord gaat voor een volledig klimaatneutraal Nederland in 2050. Ondertekenden zetten zich in voor:

- Een besparing van het finale energieverbruik met gemiddeld 1,5 procent per jaar.
- 100 Petajoule(PJ)* aan besparing in het finale energieverbruik van Nederland per 2020.
- Een toename van het aandeel van hernieuwbare energieopwekking (nu 4 procent) naar 14 procent in 2020.
- Een verdere stijging van dit aandeel naar 16 procent in 2023.
- Ten minste 15.000 banen, voor een belangrijk deel in de eerstkomende jaren te creëren.

*Petajoule is een eenheid voor energie.

Opgave regio Noord Limburg

Gemeenten hebben zich individueel als ook collectief via het Nationaal energieakkoord gecommitteerd aan de energietransitie. De provincie Limburg heeft middels het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) 2014 de regio Noord Limburg uitgedaagd om een visie te formuleren over deze transitie en te concretiseren in regionale energieafspraken. De regionale energieafspraken geven kaders voor invulling door de gemeenten.

Hoofdstuk 1 - Energie in cijfers

1.1 Onderzoeken naar energieverbruik

Er zijn veel onderzoeken, tools en statistieken beschikbaar over energieverbruik in de regio. Hieronder geven we een overzicht van de belangrijkste onderzoeken.

In 2013 hebben de gemeenten Beesel, Venlo en Venray gezamenlijk een analyse laten opstellen. Dit heeft geresulteerd in de [Energiestrategie 2030](#). Deze analyse is inclusief huidig gebruik, potentiële besparing en opwekking, en doorvertaling naar economische gevolgen.

De provincie Limburg heeft in 2014 de [Energieanalyse Limburgse Regio's](#) laten opstellen door het bureau Ecorys. Deze analyse is opgesteld zodat vergelijkbare uitgangspunten gehanteerd worden wat betreft de startsituatie en het potentieel van verschillende energiemaatregelen. Het rapport heeft als doel een ondersteunende rol te vervullen voor de regionale energievisies. Net als de Energiestrategie 2030 bevat de Energieanalyse Limburgse Regio's een overzicht van de huidige energievoorziening, de economische vertaling in termen van werkgelegenheid, potentie voor hernieuwbare energieopwekking en -besparing.

Een grensoverschrijdende studie uit 2011 is [Energie ohne Grenzen](#). Hier werd het potentieel van duurzame energie in de grensregio Maas-Niers onderzocht. Deelnemende Nederlandse gemeenten waren: Beesel, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venray en Venlo. Aan de Duitse zijde waren dit Geldern en Straelen met hun stadscentra en dorpsstructuren.

Een tool ontwikkeld door Enexis welke het energieverbruik van de gemeente weergeeft is Energie in Beeld. Dit is een website waar elke gemeente toegang tot haar eigen gegevens heeft. Er kunnen data van verschillende schalen geraadpleegd worden: van gemeente breed, tot postcode. Er is een verdeling mogelijk tussen zakelijk en particulier, elektra en gas, en opwek van zonne-energie en overige opwek.

Het [Centraal Bureau voor de Statistiek \(CBS\)](#) en Rijkswaterstaat publiceren statistische informatie over een diversiteit aan onderwerpen. Zo ook het thema energie.

1.2 Conclusie onderzoek energieverbruik

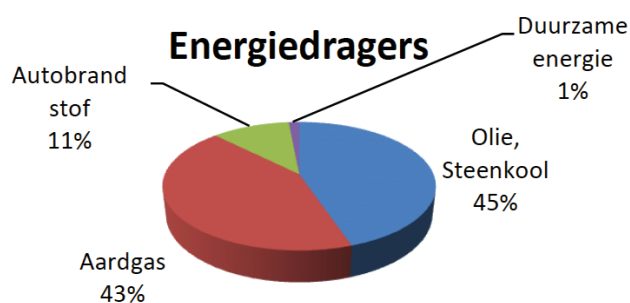
Deze bronnen geven verschillende weergaves van het energieverbruik in de regio. Aangezien duurzame energie een relatief nieuwe ontwikkeling is in Nederland, worden er diverse aannames gedaan over bijvoorbeeld prijsontwikkeling of opwekpotentieel. Voor deze visie, en om in de toekomst consistent te kunnen monitoren, zijn de gegevens uit de Energieanalyse Limburgse regio's (2014) van de Provincie Limburg gebruikt. Daarnaast is het voor de provincie relevant dat de verschillende regio's ook met elkaar te vergelijken zijn. Zo voorkomt men dat er een scheve vergelijking plaatsvindt.

Op basis van deze Energieanalyse Limburgse regio's heeft de Provincie Limburg een energiedashboard ontwikkeld. Het energiedashboard is een tool die energievraag en het potentieel van duurzame energie weergeeft op provinciale, regionale en lokale schaal. Vooralsnog geeft het dashboard alleen de energievraag en potentie aan duurzame opwek weer, maar het is nog in ontwikkeling. Het geeft nog geen weergave van de opgewekte hoeveelheid duurzame energie.

Aangezien zowel de Energieanalyse Limburgse regio's (2014) alsook (de ontwikkeling van) het energiedashboard liggen binnen het takenveld van de Provincie Limburg ligt, zal ook de jaarlijkse energiemonitoring bij deze komen te liggen.

1.3 Het energieverbruik in de regio

Het totale energetisch verbruik van de provincie Limburg, exclusief Chemelot, is 126PJ. Daarvan wordt ruim 20% (27PJ) in de regio Noord-Limburg verbruikt. Deze 27PJ bestaat uit behoefte aan warmte, elektriciteit en mobiliteit van huishoudens, industrie, diensten, landbouw, visserij, en vervoer. De grootste energiedragers zijn olie, steenkool en aardgas. Duurzame energie wordt vooralsnog minimaal gebruikt als energiebron.

Het energetisch verbruik, 27PJ, is het uitgangspunt voor het behalen van de duurzame energiedoelstellingen. Uit [tabel 1.1](#) kan het volgende geconcludeerd worden:

- Er is het meest behoefte aan elektriciteit. Opgevolgd door warmte en als laatste mobiliteit.
- Bij de zakelijke doelgroep (zowel klein zakelijk als industrie) is meer vraag naar elektriciteit.
- Huishoudens zijn het meest verantwoordelijk voor de warmtevraag.

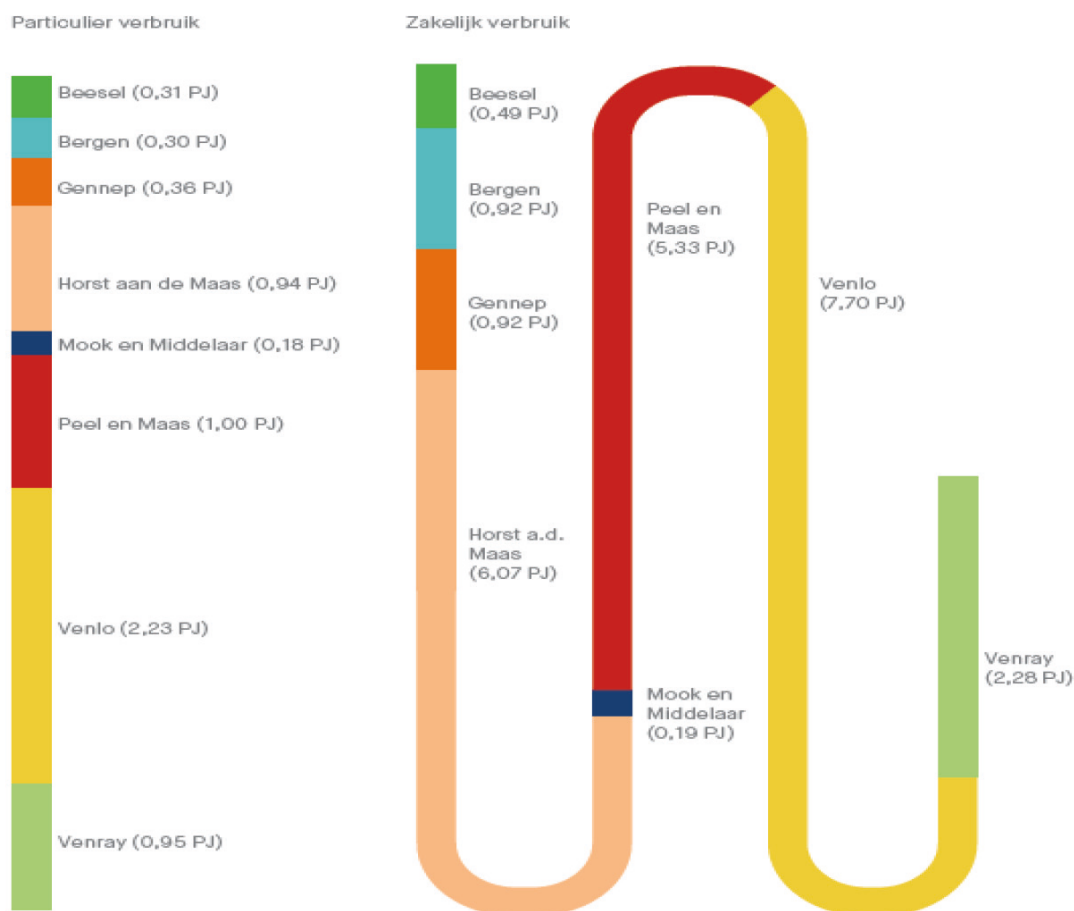
Tabel 1.1: Regionale energieverbruik naar behoefte (PJ)

Noord Limburg	Huishoudens	Klein zakelijk	Industrie	Totaal	Energetisch verbruik	
Behoeft	aan	1,26	7,68	2,48	11,42	26,96
elektriciteit						
Behoeft	aan	5,00	3,81	0,65	9,46	
warmte						
Behoeft	aan	3,98	2,09	-	6,08	
mobiliteit						
Totaal		10,24	13,58	3,13	26,96	

Bron: Ecorys (2013, basisjaar 2012)

Onderstaande tabel geeft het verbruik per gemeente in Noord Limburg weer. Deze gegevens komen uit Energie in Beeld van Enexis. De verdeling particulier-bedrijven is per gemeente te vinden in [bijlage 1](#).

Tabel 1.2: Energieverbruik naar gemeenten

Bron: Energie in Beeld, Enexis (basisjaar 2012)

1.4 De particulier

Het particuliere energieverbruik is in Noord-Limburg hoger dan gemiddeld in Nederland. Iets wat niet gek is aangezien de gemiddelde woninggrootte in de regio ook groter is dan landelijk.

Het overgrote deel (bijna 80%) van het energieverbruik van huishoudens wordt gebruikt om het huis warm te houden. De rest gaat op aan elektriciteit. Bij de particulier is het dus vooral noodzaak om op warmtebesparing te richten.

1.5 Zakelijk

Doordat 80 procent van het energieverbruik in Noord-Limburg zakelijk verbruik betreft, is het potentieel voor energiebesparing en verduurzaming bij bedrijven veel groter dan bij huishoudens.

De in Noord-Limburg sterk vertegenwoordigde sectoren agrofood, logistiek en industrie verbruiken veel energie en met verdere automatisering neemt dit nog verder toe.

1.6 Mobiliteit

Ook mobiliteit neemt zijn aandeel in het energieverbruik binnen de regio Noord Limburg. Het energieverbruik van mobiliteit wordt in deze visie meegenomen in het totale energieverbruik alsook in de ruimtevraag. De energie opgave voor mobiliteit is integraal meegenomen in de nieuwe mobiliteitsvisie die is opgesteld door Trendsportal (samenwerkende gemeenten Noord-Limburg). Zie www.trendsportal.nl voor de Mobiliteitsvisie die momenteel in behandeling is bij alle gemeenteraden in Noord-Limburg.

1.7 Duurzame energie

Voor het opstellen van deze visie zijn de duurzame energiebronnen bestudeerd. De Rijksdienst van Ondernemend Nederland hanteert de volgende duurzame energiebronnen: zon, wind, biomassa, water en bodem (RVO, 2015). In de energievisie worden dan ook deze bronnen behandeld.

In 2012 werd van alle energie in Noord Limburg 0,85PJ duurzaam opgewekt. Dit staat gelijk aan 1,5% van alle energiedragers. Voor heel Limburg is dit 0,85%, In Midden Limburg is dit 1,1%, en Zuid 0,5%. In onderstaande tabel is te zien dat voor Noord Limburg biomassa veruit het grootste aandeel heeft in duurzame energie. Wind en water zijn niet in de tabel meegenomen omdat hier in het meetjaar nog geen energie mee opgewekt werd.

Tabel 1.3: Duurzame energie in PJ Noord Limburg Biomassa Bodemenergie Zon

Noord Limburg	Biomassa	Bodemenergie	Zon	Buitenlucht-warmte	Totaal
Elektriciteit	0,36		0,02		0,38
Warmte	0,27	0,16		0,4	0,47
%	73,95%	19%	2,08%	4,98%	100%

Bron: Ecorys (2013, basisjaar 2012)

1.8 Huidige projecten

Momenteel lopen er tal van initiatieven die zich richten op het verduurzamen van de huishoudens. Zowel particuliere eigenaren als woningcorporaties zijn hier belangrijke stakeholders in.

Een initiatief wat regio-overschrijdend is, is de Regionale Energie Alliantie (REA) die voort is gekomen uit de ondersteuning van VNG voor het SER-energieakkoord. REA is er voor Noord en Midden Limburg en heeft als doel: 'het stimuleren en ondersteunen van energiebesparend gedrag, energiebesparende maatregelen en duurzame energieopwekking bij particuliere woningeigenaren.'

Om dit doel te bereiken wordt samenwerking gezocht tussen gemeenten, bedrijven, woningcorporaties, energiecoöperaties, stichtingen e.d.

Verder zijn er per gemeenten verschillende initiatieven. Zo is er de Groene Vogel in Beesel, Gloei in Peel en Maas, Samen-stroom in Venlo, Reindonk Energie in Horst aan de Maas en Venray Energiezuinig. Daarnaast is Buurkracht actief in verschillende buurten in de regio. In Mook en Middelaar worden bewoners gefaciliteerd bij verduurzaming van hun woning met het project Buurten Over Energie.

Ook voor bedrijven in de regio zijn er acties om hen te stimuleren om energie te besparen en duurzaam op te wekken. Enkele initiatieven eerder genoemd bij de particulier richten zich ook op het zakelijk segment (Gloei, Venray Energiezuinig). In Venlo is de Energiedeal Venlo actief: een netwerk van bedrijven die 10% energie willen besparen in drie jaar tijd.

Hoofdstuk 2 - Het speelveld

Om de ambities te realiseren, moet de regio aan de slag. De analyse geeft het huidige verbruik en het duurzame aandeel aan. De doelstelling is samengevat om het energieverbruik in 2020 terug te brengen naar 24 PJ (dit was in 2012 nog 27 PJ) en om 14% daarvan (3,4 PJ) duurzaam op te wekken.

Een deel van de opgave wordt door de individuele gemeente gerealiseerd, maar er zijn ook zaken die beter gezamenlijk georganiseerd kunnen worden. Hieronder het speelveld uitgewerkt aan de hand van de volgende items: (1) definitie regionale taken; (2) rol gemeenten; (3) grote klappers; (4) koppeling POL thema's en (5) kosteneffectiviteit.

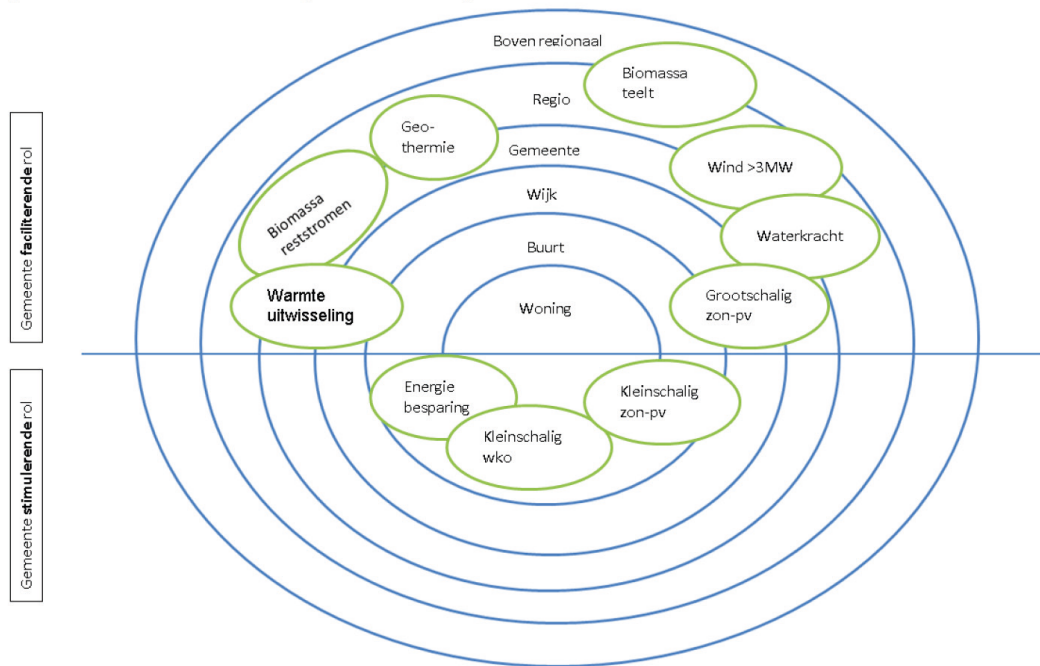
2.1 Definitie regionale taken

De energietransitie blijft een gemeentelijke taak en wordt op verschillende vlakken zelfstandig opgepakt. Echter zijn er ook aspecten waar de regiogemeenten de meerwaarde zien om gezamenlijk op te trekken. Deze meerwaarde wordt gezien in de volgende punten:

- Kennis- en netwerkdeling. Het wiel hoeft niet opnieuw te worden uitgevonden per gemeente.
- Afstemming met regionale brancheverenigingen, zoals o.a. Smart Logistics Centre, Techno Valley en de LLTB. Grote energie vragende sectoren hebben zich regionaal georganiseerd.
- Solidariteit van de gemeenten, want de omvang van de opgave vraagt daar om. Elke gemeente is ruimtelijk anders samengesteld. Dit resulteert dat de ene gemeente meer geschikt is voor bijv. windenergie, en een andere gemeente meer ruimte heeft voor zonnepanelen of bio-vergistingsinstallaties. Gezamenlijk kan er voldoende ruimte worden gevonden voor een gezonde energiemix (= een mix van verschillende duurzame energiebronnen).
- Afstemming over de effecten van grootschalige ontwikkelingen. De effecten van windturbines zijn grensoverschrijdend en tegelijk zijn locaties langs de gemeentegrenzen kansrijk. Dit vraagt om afstemming.
- Sommige inspanningen, bijv. gezamenlijke inkoop of aanbestedingen, hebben in regioverband een groter effect.
- Communicatie. Een uniforme aanpak in de regio om doelgroepen te benaderen zorgt voor helderheid.
- In regioverband is er meer mogelijk om invloed uit te oefenen, en daarmee de daadkracht van de individuele gemeente te vergroten.

Wat betreft de bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten, kan er een onderscheid gemaakt worden tussen het elkaar **informer**en, het met elkaar **afstem**men en in sommige gevallen zelfs **instem**men.

Figuur 2.1: Schaalniveau bestuurlijke samenwerking

Wanneer een initiatief zich voordoet dat in bovenstaande figuur ook de regionale, dan wel bovenregionale ring raakt, wordt actie ondernomen: De gemeente waar het initiatief binnenkomt informeert ambtelijk de overige gemeenten en vraagt of het initiatief invloed uitoefent in hun gemeente. Dit kan leiden tot de volgende antwoorden:

- Impact blijft binnen gemeentegrens waar initiatief is binnengekomen: het initiatief blijft binnen deze gemeente en de regio wordt daarover geïnformeerd.
- Impact overstijgt gemeentegrens: het initiatief gaat naar regiotafel waar afstemming plaatsvindt. Afhankelijk van de grootte van impact, kan dit ook intergemeentelijk plaatsvinden.

Naast regionale samenwerking zijn er ook verantwoordelijkheden op inter- en gemeentelijke schaal. Intergemeentelijk gaat om samenwerkingen tussen enkele gemeenten in de regio, waarbij niet alle regiogemeenten betrokken zijn. Een duidelijk voorbeeld hiervan is windenergie. We zien dat de mogelijkheden voor windenergie veelal liggen in de meer open gebieden nabij de gemeentegrenzen. Dit vraagt om intergemeentelijke afstemming. Daarnaast kan zich dit ook voordoen wanneer bijvoorbeeld een woningcorporatie actief is in meerdere gemeenten, of wanneer een project wordt opgepakt waar meerdere gemeenten samen in willen optrekken.

Op gemeentelijke schaal blijven ook nadrukkelijk verantwoordelijkheden aanwezig. Hier betreft het activiteiten waarvan de ruimtelijke impact lokaal is, zoals energiebesparing (bij bedrijven en inwoners), of het verduurzamen van de eigen organisatie. Aangezien de regio inzet op kennisdeling, kan het voorkomen dat een project op gemeentelijk niveau ontwikkeld wordt, maar dat door interesse van regiogemeenten het project opgeschaald wordt tot intergemeentelijk, dan wel regionaal niveau. Ook hier speelt informeren een belangrijke rol. Er blijft vrijheid in het opschalen van het schaalniveau.

2.2 Rol gemeenten

De gemeenten in Noord-Limburg nemen over het algemeen een stimulerende, faciliterende en feliciterende rol in. Bewustwording is een belangrijk aspect. Om de doelstellingen te behalen, moet de regio duurzame initiatieven blijven stimuleren en faciliteren.

De **stimulerende rol** heeft invloed op de bewustwording van de samenleving. Om inwoners en bedrijven in beweging te krijgen, is het nodig om aan de volgende zaken te werken: Weten, Willen, Kunnen, Doen. Partijen gaan pas wat doen als ze weten waar het over gaat, als ze de wil hebben om een bijdrage te leveren, als ze de kennis en de mogelijkheden hebben om daadwerkelijk iets te gaan doen en ook de (financiële) voordelen ervan inzien. Op elk van die aspecten kan de gemeente een stimulerende rol spelen.

Uitvoering wettelijke taken. Er zijn enkele aspecten waar gemeenten en/of provincie wettelijk verantwoordelijk voor zijn. Het gaat hier o.a. om toezicht en handhaving, vergunningverlening of verordeningen. De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) vervult hier een belangrijke rol in.

Faciliteren is een breed begrip. Voor de maatregelen genoemd in figuur 2.1 waar een faciliterende rol gevraagd wordt, is hoe dan ook medewerking van een gemeente/regio nodig. Dit kan op verschillende manieren:

- kennis: studies, tools, analyses
- financieel: fondsen, (Europese) subsidies, leningen
- regisserend: kaderstellen, beleid, herbestemmen, samenwerken

Op welke manier er gefaciliteerd wordt, is afhankelijk van het initiatief en wordt per aanvraag bepaald.

Voorbeeldrol. Gemeenten zijn ook eigenaar van gebouwen, voorzieningen, infrastructuur en openbare verlichting. Hier hebben zij direct invloed op en zijn verantwoordelijk om energiemaatregelen te nemen. Het goede voorbeeld geven, stimuleert anderen en creëert bewustwording.

De **feliciterende rol** is het vieren van successen. Gemeenten kunnen hun waardering uiten naar actoren in de samenleving die actief bijdragen aan het behalen van de door de overheid geformuleerde energiedoelstellingen. Dit kan door successen te communiceren.

Stakeholders

De hele samenleving is aan zet. Het is noodzaak om de dialoog over energiebesparing en duurzame opwek met de samenleving te voeren. Voor het opstellen van de Energiestrategie 2030 van de gemeenten Beesel, Venlo en Venray zijn zowel de raden als diverse stakeholders benaderd. Voor de uitwerkingen van het POL is er voor gekozen deze input te gebruiken (**bijlage 2**).

Onderstaande tabel geeft een indicatie hoe de takenverdeling gezien kan worden in relatie tot de stakeholders.

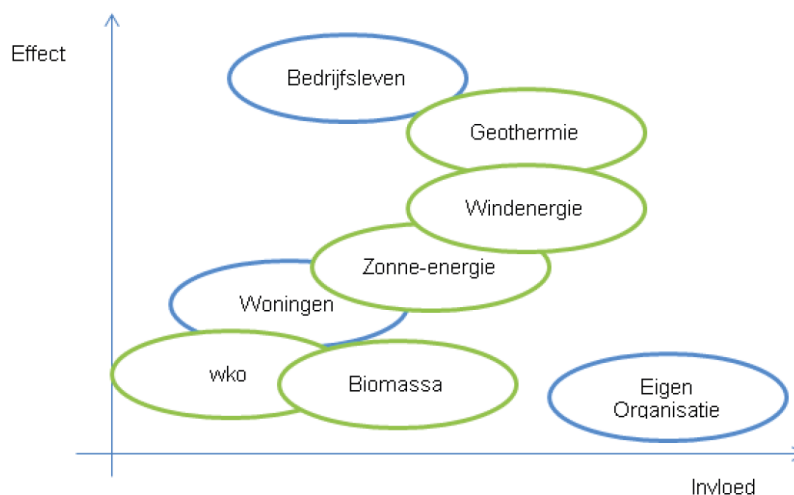
Tabel 2.1: indicatie takenverdeling regionaal en (inter)gemeentelijk niveau

	Energiebesparing	Energie opwekken
Regionale schaal		
	Afspraken met regionaal georganiseerde brancheverenigingen/sectoren	Afspraken met regionaal georganiseerde brancheverenigingen/sectoren
		Grootschalige duurzame energie opwek
	Regionale Energie Alliantie	
	RUD	RUD
Intergemeentelijke schaal		
	Afspraken met woningcorporaties	Afspraken met woningcorporaties
		Wind energie
Gemeentelijke schaal		
	(individuele) inwoner stimuleren	(individuele) inwoner stimuleren
	(individuele) bedrijven stimuleren	(individuele) bedrijven stimuleren
	Gemeentelijke organisatie	Gemeentelijke organisatie
		Kleinschalige duurzame energie opwek

2.3 Grote klappers

Figuur 2.2 geeft indicatief de mate van invloed weer van de gemeente en het effect van de maatregel op de doelstelling. Uitgangspunt voor figuur 2.2 is de Energiestrategie 2030 Beesel-Venlo-Venray. Het in beeld brengen van de invloed en het effect is belangrijk om te bepalen welke rol de regio en gemeenten hebben en waar de focus dient te liggen.

Figuur 2.2: Grote klappers versus invloed gemeente (indicatief)

De meeste energie in Noord-Limburg wordt gebruikt door bedrijven. Het is logisch om daar de meeste aandacht aan te schenken. Via de Wet Milieubeheer zijn bedrijven en instellingen verplicht om energiebesparing toe te passen als de maatregelen binnen 5 jaar kunnen worden terugverdiend. Daarnaast worden er ook afspraken gemaakt in de MJA (meer jaren afspraken) en de EED-richtlijnen (Europese energie-audit). Het is van belang dat afspraken gemaakt worden met belangrijke stakeholders in de regio over het nemen van maatregelen en de eventuele rol van gemeenten/regio.

2.4 Verband met andere POL thema's

Energie vraagt om integraliteit. Het is onderdeel van alles en loopt als een rode draad door de andere POL thema's heen. Het is dan ook vanzelfsprekend om verbanden te leggen met de overige POL thema's en waar mogelijk koppelkansen te formuleren. bij de andere POL thema's is afgesproken dat tijdens de visievorming een vertegenwoordiger van de werkgroep energie wordt uitgenodigd om afspraken verder te verankeren.

Nadat de visies geformuleerd zijn, vindt er afstemming plaats volgens het afstemmingsprotocol. Daarin is afgesproken om doorgaans met 4 werkgroepen te werken: wonen, vrijetijdseconomie, landelijk gebied en economie. Om in deze werkgroepen het optimale wat betreft de energiedoelstellingen te halen is er voor gekozen dat bij elke werkgroep een vertegenwoordiger van het thema energie aansluit.

Conclusie: focus aanbrengen

Om zo effectief mogelijk het maximale te kunnen realiseren is het van belang focus aan te brengen. Bij de keuze voor de focus is rekening gehouden met drie afwegingen:

1. de bijdrage van de doelgroep of sector aan het huidige energiegebruik.
2. de potentie van de energiemaatregel, afgezet tegen de beschikbare ruimte in de regio. Zo heeft windenergie de grootste ruimtelijke impact, maar levert veel energie.
3. de schaalgrootte van de energiemaatregel, die bepaalt of de maatregel (inter)gemeentelijk of regionaal opgepakt wordt en welke rol de gemeenten dan op zich nemen.

Om de energiedoelstellingen te halen legt de regio Noord-Limburg de focus op:

1. De doelgroep die de grootste energievraag heeft, is het **bedrijfsleven**. Met name de bestaande bedrijven zijn van groot belang om de energiedoelstellingen te behalen.

2. **Energiebesparing** speelt een belangrijke rol en heeft vooral betrekking op de bestaande voorraad van zowel bedrijven als woningen. Nieuwbouw moet al voldoen aan strengere energie-eisen.

3. voor het verduurzaam opwekken van energie steken we in op de volgende technieken:

Voor **kleinschalige** duurzame opwek ligt de focus op **zonne-energie en warmte koude opslag**. Voor **grootschalige** duurzame opwek is vooral **zonne-energie, windenergie en aardwarmte** effectief.

Hoofdstuk 3 – veranderend straatbeeld, nieuwe landschappen

Tot dusver is in deze visie gesproken over de doelstellingen, de focus en rollen die regio Noord Limburg heeft. Om deze doelstellingen te realiseren, wordt er een beroep gedaan op verschillende landschappen. Het straatbeeld verandert. Woningen moeten voorzien worden van schone energiebronnen. En nieuwe landschappen worden gecreëerd waar windmolens en zonneweides een prominente plek vervullen.

Om überhaupt een beeld te krijgen hoe groot de opgave is, geeft dit hoofdstuk een **theoretische benadering** van de ruimtevraag. Dit maakt duidelijk dat ‘niets doen’ geen optie meer is. Hierbij is een energiemix van wind (25%), geothermie (25%) en zonne-energie (50%) gehanteerd. Deze verdeling is ter illustratie en sluit andere schone energiebronnen niet uit. Er is in dit hoofdstuk niet gekeken naar daadwerkelijk potentieel. Uitgangspunt voor de berekeningen zijn: 1 windturbine produceert 3MW, 1 geothermiebron geeft 6,5MW. Gegevens zijn gecontroleerd door energie ontwikkelbedrijf Etriplus.

Tabel 3.1: Samenvatting focus, rol gemeente en ruimtevraag

	Kleinschalig (bijv. woningen)	Grootschalig (bijv. bedrijven)
Aandeel energieverbruik Van het totaal	20%	80%
Opwek	Focus: kleinschalig zon, wko.	Focus: wind, geothermie en grootschalig zon op daken (en weides)
Rol gemeenten en Regionale afstemming	Stimuleren. Minimale afstemming	Stimuleren en faciliteren. Optimale afstemming
ruimtevrage	Minimaal. Zon op daken. Wko ondergrondse afstemming	Aanzienlijk.

Dit hoofdstuk gaat over de grootschalige energievraag. Hieronder valt ook de energievraag van bedrijven. Met een 80% van de totale energievraag, hebben bedrijven een aanzienlijke aandeel in de energietransitie. Om de energiedoelstellingen te behalen is het van belang op deze doelgroep de focus te houden. Deze focus is in te delen in 2 sporen:

- Spoor 1: energiebesparing bij bedrijven;
- Spoor 2: duurzame energie opwek en haar ruimtevrage.

Conclusie #1

Om de ruimtevrage in beeld te brengen gelden de volgende richtlijnen (afgerond):

- 1 windturbine \approx 22,5TJ (bij 2100 vollasturen per jaar)
- 1 ha aan zonnepanelen \approx 2,9TJ
- 1 geothermiebron \approx 70TJ (bij 3000 vollasturen per jaar)
- 1 windturbine \approx 7,7ha zonnepanelen

3.1 Spoor 1: energiebesparing bij bedrijven

Hoe meer energiebesparing, hoe minder duurzame opwek er nodig is. Inzetten op energiebesparing is dus essentieel. Ook hier ligt een hele opgave. Veel energie gaat momenteel verloren door niet goed geïsoleerde gebouwen, productieprocessen of het gebruik van niet-efficiënte technieken.

Voor de jaren 2020 en 2030 zijn bespaardoelstellingen geformuleerd. Door het nastreven van deze doelstellingen hoeven uiteindelijk minder windturbines, zonnepanelen en geothermiebronnen aangelegd te worden.

Energiebesparing moet zowel bij woningen als bij bedrijven gerealiseerd worden. Voor bedrijven ligt de opdracht om in 2020 2400TJ bespaard te hebben.

Ter illustratie

In dit voorbeeld is 2012 als basisjaar genomen. Ten opzichte van het basisjaar is in 2020 14% energie bespaard en 35% in 2030.

Daarnaast wordt in dit voorbeeld uitgegaan dat de regio volledig en alleen inzet op zonne-energie als duurzame energiebron.

Onderstaande tabel geeft aan wat de energiebesparing voor invloed heeft op het benodigd aantal hectare zonnepanelen. Wetende dat het oppervlak van alleen al gemeente Venlo 12.900ha bedraagt, heeft inzetten op energiebesparing wel degelijk effect op de ruimtevrage.

Tabel 3.2: Benodigde energiebronnen bij onafhankelijk van fossiele bronnen Jaar 2012

Jaar	2012	2020	2030
Energieverbruik	27.000TJ*	23.220TJ*	17.550TJ*
Zon	9.350ha	8.000ha	6.100ha

*Het totale energieverbruik is de energievraag van zakelijk, particulier en mobiliteit.

Conclusie #2

Een totale energiebesparing van 2400TJ staat gelijk aan \approx

- 107 windturbines \approx in lengte de A67 van Venlo naar Eindhoven; óf
- 828 ha zonnepanelen \approx 80% van het oppervlak nieuw te ontwikkelen werklandschap in Greenport Venlo; óf
- 35 geothermiebronnen \approx complete ondergrond van gemeente Beesel Mook & Middelaar en Bergen samen.

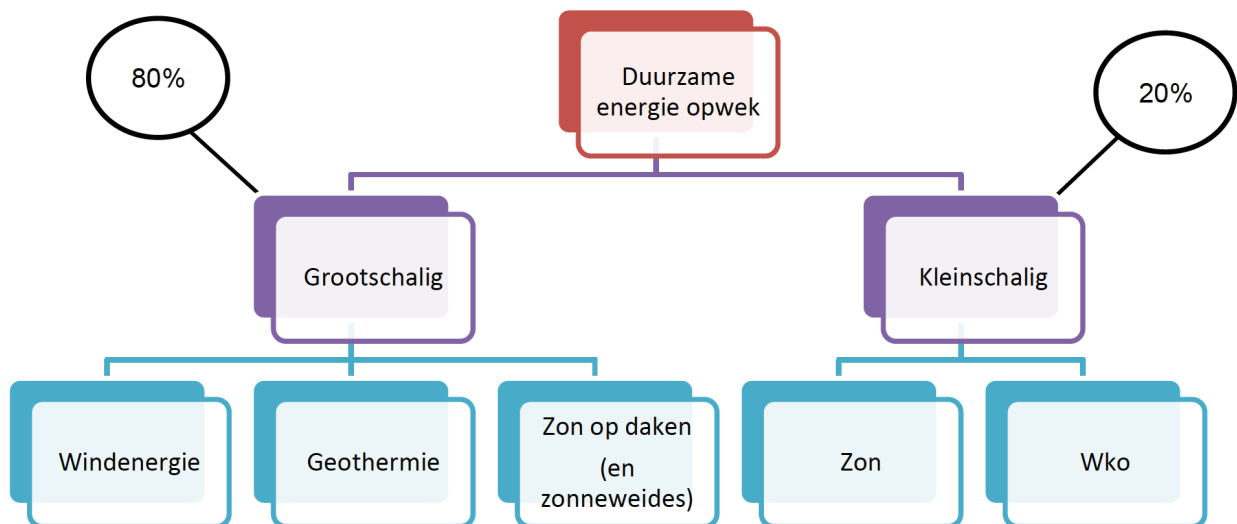
3.2 Spoor 2: duurzame energie opwek en haar ruimtevrage

Voor 2020 staat de regio voor de opgave om van de energievraag 14% duurzaam op te wekken. Er is een verdeling gemaakt tussen kleinschalig en grootschalig. Bij kleinschalig kan men denken aan woningeigenaren en kleine ondernemers die gebouw gebonden maatregelen treffen, zoals zonnedaken of warmtepomp. In deze gevallen neemt de overheid een stimulerende, en geen faciliterende rol op zich (zie figuur 2.1 van vorig hoofdstuk).

Op grootschalig niveau kan gedacht worden aan wind- en zonneparken. Hier neemt de overheid een faciliterende rol, door het beschikbaar stellen van de kennis en kunde van bijvoorbeeld energie-ontwikkelbedrijf Etriplus en het planologisch mogelijk maken van bijvoorbeeld windparken.

Ook stimuleert en faciliteert de regio om maximaal (grootschalig) zonnepanelen op daken te plaatsen. Dit heeft de voorkeur boven het realiseren van grondgebonden zonneweides. Dit om de kwaliteit van de grond zo optimaal te benutten.

Illustratie 3.1: Verdeling duurzame energie opwek

De verdeling tussen grootschalig en kleinschalig heeft overeenkomsten met de verdeling tussen bedrijven en particulieren:

- Bedrijven verbruiken veel energie, grootschalige opwek wekt veel energie op;
- De woningvoorraad verduurzamen vraagt een stimulerende overheidsrol, kleinschalige opwek vraagt een stimulerende overheidsrol.

Vanwege de al aanwezige overeenkomsten is er voor gekozen om ook de percentageverdeling ook over te nemen: van de totale energievraag gaat 80% naar bedrijven; van het totaal duurzaam op te wekken, zal 80% grootschalig gebeuren.

Dit enkel is te realiseren door een mix van energiebronnen in te zetten. Daarvoor zijn de volgende argumenten aan te voeren:

- Inzetten op één duurzaam energiesysteem is ruimtelijk moeilijk inpasbaar;
- Wind en zon wekken elektriciteit op, geothermie voornamelijk warmte;
- Energiebronnen zijn complementair aan elkaar: wanneer het hard waait, schijnt over het algemeen gezien de zon minder en visa versa;
- Belasting van de infrastructuur is bij een energiemix beter verdeeld.

Een energiemix is gewenst. Onderstaande tabel geeft aan hoe deze verdeling zou kunnen zijn:

Tabel 3.3: Theoretische benadering energiemix 2020 (doelstellingen uit Energie Akkoord)

Grootschalige duurzame energie opwek (3250TJ) in 2020			
	Windenergie	Geothermie	Zonne-energie
Aandeel grootschalige duurzame opwek	25%	25%	50%
Te realiseren voor 2020	36 windturbines	12 bronnen	610ha
Zachte plannen	Venlo: 9 turbines Peel en Maas: 5 turbines	1	12,5 ha
gerealiseerd	0	1	2,5 ha
Te kort	22 windturbines	10 bronnen	595ha zonnepanelen

NOTE: eventuele toename in energieverbruik is niet meegenomen in deze berekeningen.

Conclusie #3

- 12 ondergrondse geothermiebronnen staat gelijk aan 36 windmolens.
- 610ha zon op daken staat gelijk aan 72 windmolens.
- Op Klavertje 4 was in totaal 600ha bedrijventerrein uit te geven.
- Stel dat dit voor 60% bebouwd zou worden. Deze daken volleggen met zonnepanelen staat gelijk aan 32% van de te behalen duurzame energie opwek opgave voor 2020!

3.3 Vooruitblik

De doelstellingen voor 2030 en fossiel energieonafhankelijkheid gaan verder. In 2030 moet er nog meer energiebesparing gerealiseerd zijn en een groter aandeel van de gevraagde energie komt uit duurzame energiebronnen. Voor fossiel energieonafhankelijkheid moet de gehele energievraag vanuit duurzame energiebronnen komen.

Gebaseerd op deze doelstellingen zal in 2030 5.300TJ grootschalig duurzaam opgewekt dienen te worden.

Tabel 3.4: Theoretische benadering energiemix 2030 Grootschalige duurzame energie

Grootschalige duurzame energie opwek (5300TJ) in 2030			
	Windenergie	Geothermie	Zonne-energie
Aandeel grootschalige duurzame opwek	25%	25%	50%
Te realiseren voor 2030	60 turbines	19 bronnen	915ha
Te realiseren voor 2020	36 turbines	12 bronnen	610ha
Te kort voor periode 2020-2030	24 turbines	7 bronnen	305ha zonnepanelen

NOTE: eventuele toename in energieverbruik is niet meegenomen in deze berekeningen.

Wanneer beide tabellen, 2020 en 2030, met elkaar vergeleken worden, is te zien dat in de periode tot 2020 veel meer gerealiseerd moet worden dan in de periode 2020-2030. Dit is te verklaren doordat energiebesparing verder is doorgezet. Hierdoor is de totale energievraag in de regio afgenomen en dus ook een kleiner aandeel duurzaam opgewekt te worden.

Rekenen we dit nog door tot volledige fossiel energieonafhankelijkheid, dan geldt het volgende:

Tabel 3.5: Theoretische benadering energiemix energieonafhankelijk

Grootschalige duurzame energie opwek voor fossiel energieonafhankelijke regio (uitgaande van geen verdere energiebesparing na 2030)			
	Windenergie	Geothermie	Zon op daken (en zonneweides)
Aandeel grootschalige duurzame opwek	25%	25%	50%
totaal	250 turbines	80 bronnen	3800ha

Conclusie #4

- Volgens deze berekeningen: in 2030 zullen er per gemeente in Noord Limburg gemiddeld 8 windturbines, 2 geothermiebronnen en 115ha aan zonnepanelen op daken gerealiseerd zijn.
- Volgens deze berekeningen: de regio Noord Limburg heeft voor volledige fossiel energieonafhankelijk 250 windturbines, 80 geothermiebronnen en 3800ha zonnepanelen nodig. Dit is respectievelijk 32, 10 en 475ha per gemeente.
- De ontwikkelingen rondom duurzame energie gaan snel. Er komen in de toekomst nieuwere/efficiëntere technieken beschikbaar. En de energievraag zal veranderen.

Hoofdstuk 4 – strategielijnen energie

Om een fossiel energieonafhankelijke regio met een economisch gezonde woon-, werk- en leefomgeving, welke geschikt is voor toekomstige generaties te realiseren, zijn er drie strategielijnen geformuleerd. De strategielijnen leggen de focus op drie leidende thema's in het transitieproces naar een fossiel energieonafhankelijke regio. Ze geven richting aan de te nemen acties. Dit zowel op lokaal alsook op regionaal niveau.

Strategielijn 1: draagvlak en bewustwording

Communicatieplan

Strategielijn 2: ruimtevraag energie

Kaders/spelregels

wind	zon	geothermie
------	-----	------------

Strategielijn 3: energie verbruik bedrijven, huishoudens, enz.

projecten

e-besparing	Eigen opwek
-------------	-------------

Wonen
Landelijk
Bedrijven
Vrijtijdseco.

Strategielijn 1: draagvlak en bewustwording

Doel

Het vergroten van draagvlak en bewustwording voor de energietransitie en de daarmee hernieuwbare energiesystemen, zowel binnen de overheidsorganisaties intern als bij externe partijen.

Leidende principes

1. Bewustzijn begint bij weten.
2. Opbrengsten, zoals werkgelegenheidseffecten, return on investment, vloeien maximaal terug in de regio Noord Limburg.
3. Iedereen zet zijn schouders er onder.

Toelichting

Draagvlak en betrokkenheid zijn cruciaal om de omslag naar een hernieuwbaar energiesysteem te kunnen realiseren. De energietransitie is van grote invloed op het huidige landschap en architectuur. Waar we voor nu altijd gewend zijn de fossiele energie onder de grond te kunnen verplaatsen, is duurzame energie veel meer zichtbaar boven de grond.

De energiedoelstellingen die nationale, als ook regionale, overheden uitspreken, heeft zichtbare gevolgen.

De energietransitie vraagt ook om investeringen, creëert werkgelegenheid en nieuwe businessmodellen. Dit brengt kansen met zich mee. Idealiter vloeien deze positieve eigenschappen van de transitie terug in de regio.

Daarnaast is deze transitie een opgave voor de gehele samenleving. Iedereen verbruikt energie en daarmee zal de transitie dan ook iedereen raken. Van de bron tot aan de gebruiker: allen moeten een rol pakken.

Acties

1. Opstellen regionale communicatiestrategie.
2. Per doelgroep de voordelen van deelname in de energietransitie inzichtelijk maken.

Strategielijn 2: ruimtevraag energie

Doel

Fysieke ruimte benutten en creëren voor grootschalige hernieuwbare energie.

Leidende principes

1. Grootschalige duurzame energie opwekking vindt (bij voorkeur) plaats in de nabije omgeving van de grootschalige energievragers.
2. Bij nieuwbouw of grootschalige (dak)renovatie wordt het dak volledig benut voor duurzame energieopwekking.
3. Het restproduct van de één is een grondstof voor de ander: waar mogelijk kan de restwarmte van de één als warmtebron dienen voor een ander.
4. De energietransitie creëert nieuwe landschappen.

Toelichting

De cruciale vraag in deze transitie is: waar kunnen deze duurzame energie opweksystemen een plek krijgen? Het plaatsen van systemen zoals windmolens en zonneweides vragen een ruimtelijke inpassing. In Nederland heeft elke m² een bestemming. Echter 'energie' heeft hier nog geen plek in.

Er moeten kaders/spelregels komen om het plaatsen van hernieuwbare energiesystemen op wenselijke locaties te krijgen. Ook de voorwaarden waaraan een ontwikkeling dient te voldoen moeten helder zijn.

Niet alleen ruimtelijk voorwaarden, ook sociale voorwaarden die zorgen voor gewenning en acceptatie zijn hier van belang. Participatie en regionale economie kunnen onderdeel zijn van deze sociale voorwaarden.

Het Energiedashboard van de Provincie Limburg geeft meer inzicht in de energievraag en -potentie op regionaal en lokaal niveau. Daarin is te zien dat Noord Limburg in potentie bijna 80% van haar totale eigen energievraag kan opwekken. Zon, wind en geothermie zijn daarbij belangrijke hernieuwbare energiebronnen.

Het benutten van deze potentie vraagt ruimtelijke inpassing en vooral ook duidelijke communicatie. Dit biedt kansen en uitdagingen waar ook overheden voor aan de lat staan. Elke doelgroep kent een andere benaderingswijze.

Acties

1. Met stakeholders opstellen van regionale kaders voor hernieuwbare energiesystemen.
2. Afspraken inspanningsverdeling Noord Limburgse gemeenten.

Strategielijn 3: energieverbruik

Doel

Het stimuleren van energiebesparing en hernieuwbare opwek bij gebruiker.

Leidende principes:

1. Nieuwbouw- of grootschalige renovatieprojecten zijn aardgasloos.
2. Aanwezige energie in de samenleving wordt ondersteund door, nog nader op te zetten, versnellingsteams.

Toelichting

Deze strategielijn gaat om het energieverbruik van de gebruiker. De gebruiker is in deze erg breed. Hierbij is aansluiting gezocht bij de overige POL thema's: wonen, werklocaties, landelijk gebied en vrijetijdseconomie.

Initiatieven in de samenleving worden ondersteund door versnellingsteams. Deze teams bestaan uit stakeholders met een directe relatie met het initiatief. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld Enexis, gemeente, provincie of corporaties. Maar ook een communicatieadviseur of energiecoach kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Per initiatief wordt gekeken welke stakeholders dienen aan te haken.

De energietransitie heeft betrekking op ons allen. Iedereen kan zijn steentje bijdragen. De werkwijze voor deze strategielijn is het formuleren van projecten met stakeholders. Deze projecten richten zich op het energieverbruik van de afnemer.

Acties

1. Ambtelijke deelname aan regionale werkgroepen economie (bedrijventerreinen, kantoren en detailhandel), vrijetijdseconomie, landelijk gebied en wonen om initiatieven in een vroegtijdig stadium te voorzien van input voor energiebesparing en duurzame opwek.
2. Ambtelijk aanhaken bij bestaande regionale (bedrijven)netwerken om gezamenlijk een energiebesparingsaanpak op te stellen.
3. Ambtelijk adviseren conform leidende principes bij nieuwe initiatieven.
4. Inrichten van versnellingsteams.

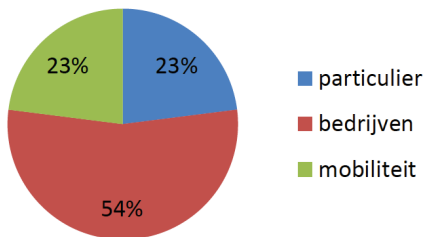
Vervolgproces

De boven benoemde acties moeten nog worden uitgewerkt in termen van benodigde capaciteit en middelen. Dit doet de regio Noord Limburg na vaststelling van deze visie. Vertrekpunt bij deze uitwerking is een evenredige verdeling van capaciteitsinzet en benodigde middelen over de betrokken actoren.

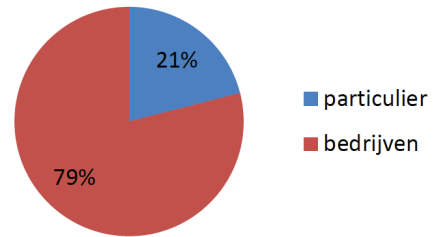
Bijlage 1: energieverbruik particulier-bedrijven per gemeente

Verdeling particulier-bedrijven energieverbruik Noord Limburg
Met mobiliteit Zonder mobiliteit

Noord Limburg

Noord Limburg

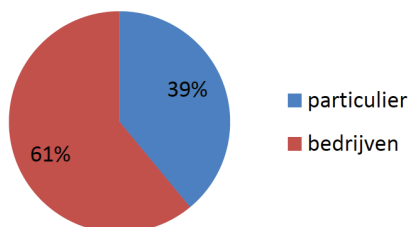

Bron: Ecorys Bron: Enexis

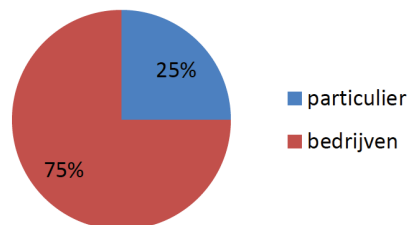
Verdeling particulier-bedrijven energieverbruik per gemeente (zonder mobiliteit)

Bron: Enexis

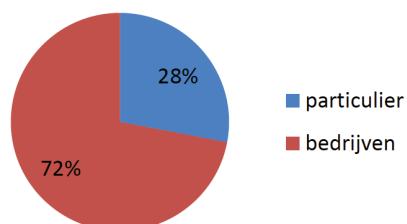
Beesel

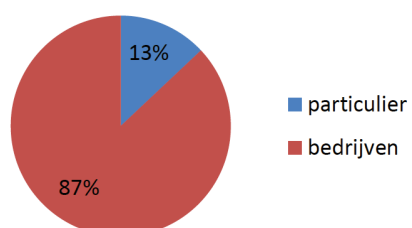
Bergen

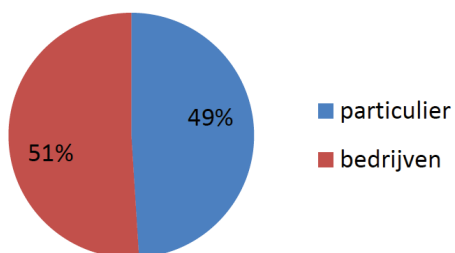
Gennep

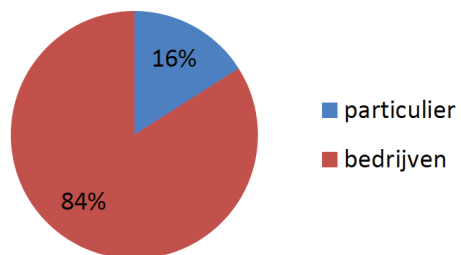
Horst aan de Maas

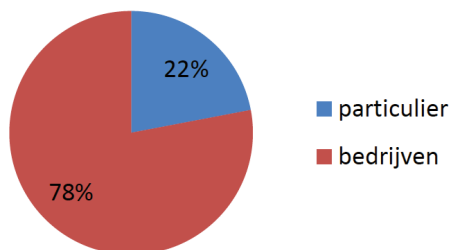
Mook en Middelaar

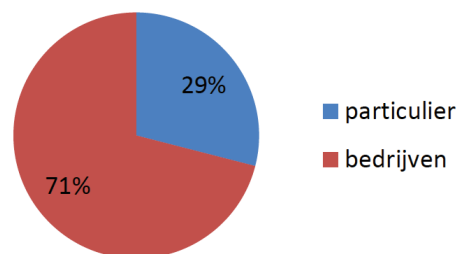
Peel en Maas

Venlo

Venray

Bijlage 2: visie raad en stakeholders betrokken Energiestrategie 2030

Gezamenlijke raadsbijeenkomst

De raadsleden onderschrijven het belang van de energietransitie, omdat dit zowel goed is voor de lokale economie (werkgelegenheid, woonlasten) als voor de lokale milieukwaliteit. Er was veel draagvlak voor het lokaal en duurzaam opwekken van energie, mede omdat hiermee de grootste financiële effecten voor de lokale gemeenschap zijn te behalen.

In het voorgestelde scenario zijn de mogelijkheden voor biomassa en zonne-energie al maximaal ingezet, maar is het onvermijdelijk dat een deel van de energie moet worden opgewekt met windmolens (20 stuks, waarvan 10 al zijn voorzien in Klavertje 4). In Venlo en Beesel lijkt voor windmolens meer politiek draagvlak te zijn dan in Venray. Wel is men unaniem over het nauw volgen van technische ontwikkelingen op het gebied van de duurzame energie opwekking en het voortschrijdend inzicht gebruiken bij de realisatie van duurzame energie.

De raadsleden waren het er grotendeels over eens dat de sleutel voor succes van de energietransitie ligt bij de samenleving zelf en dat de rol van de overheid daarbij vooral is gelegen in faciliteren. Daarbij gaat de voorkeur eerder uit naar het ondersteunen en stimuleren van koplopers, dan naar het handhaven van de wettelijke normen bij achterblijvers.

Bijeenkomst met stakeholders

Bij de bijeenkomst met stakeholders is met name getoetst of er draagvlak is voor de voorgestelde strategie en hoe alle partijen daar zelf een bijdrage aan zouden kunnen leveren. Ook is getoetst wat er in dat verband van de gemeente wordt verwacht. Er was veel enthousiasme voor het onderwerp, en het niveau van de discussies was hoog. Niet alleen werd er gesproken over de diverse technieken, maar er was vooral veel oog voor het proces waarmee energiebesparing en duurzame opwekking kunnen worden gerealiseerd, de zaken die nodig zijn om dat voor elkaar te krijgen, en de rollen die diverse partijen daar in kunnen spelen.

Er blijkt veel draagvlak te zijn voor energiebesparing en duurzame opwekking. Het gros van de aanwezigen was van mening dat de hiermee samenhangende financiële, economische en sociale kansen niet gemist mogen worden.

Betrouwbaarheid van informatie én van de afzender wordt als zeer belangrijk gezien. Zowel voor het bedrijfsleven als voor particulieren is de gemeente die betrouwbare, onafhankelijke partij. Betrokkenheid van de gemeente bij projecten of initiatieven is daarom in veel gevallen gewenst. Dat betekent niet dat de gemeente de kar moet trekken. Veel gehoord was dat de initiatieven van onderop moeten komen en zelf, op basis van ondernemerschap, groter moeten groeien.

Van de gemeente, als betrouwbare afzender, wordt verwacht dat zij zorgt voor het actief verspreiden van kennis en ervaring, het bij elkaar brengen van partijen, het houden van overzicht (monitoring), het faciliteren en ontzorgen van initiatieven op vlakken die binnen de invloedssfeer van de gemeente liggen (zoals het wegnemen belemmeringen, hetzij in de eigen regels, hetzij door lobby). Ook wordt verwacht dat de gemeente zelf het goede voorbeeld geeft.

REGIO VENLO